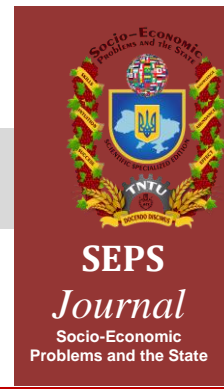

ISSN 2223-3822

Radynskiy, S. & Kolinets, L. (2023) Activation of innovative and investment activities of industrial enterprises at the current stage. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol. 29, no. 2, pp. 102-110. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23rsvnse.pdf>

АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Сергій РАДИНСЬКИЙ

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна
e-mail: srv2011@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

Леся КОЛІНЕЦЬ

Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса,
м. Вільнюс, Литва, Саулетеко ал.11, LT-10223
e-mail: lesya.kolinets@vilniustech.lt
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7005-0519>

Article history:

Received: October, 2023
1st Revision: October, 2023
Accepted: November, 2023

JEL classification:

E22

UDC:

332.1

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2023.02.102>

Анотація: У статті досліджено особливості реалізації інвестиційно-інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні. Здійснено комплексний аналіз розвитку інвестиційних та інноваційних процесів в Україні. Зокрема, проаналізовано динаміку капітальних інвестицій та їх співвідношення із ВВП України, а також здійснено дослідження прямого іноземного інвестування економіки України. Здійснено аналіз інноваційної діяльності в Україні, зокрема досліджено динаміку показників, що характеризують інноваційну діяльність (кількість інноваційно активних промислових підприємств, витрати на інновації промислових підприємств, кількість промислових підприємств, що впроваджувати інновації (продукцію та/або технологічні процеси), кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промислових підприємств, обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг). Досліджено основні чинники, котрі на сучасному етапі впливають на інноваційно-інвестиційну активність промислових підприємств, зокрема військова агресія, недосконалість та неефективність механізмів державного регулювання, низька розвиненість фондового ринку, зниження економічного потенціалу. Проаналізовано місце України у Глобальному індексі інновацій за період 2017-2022 рр.

Визначено основні проблеми, які мають значний вплив на інвестиційну активність та інноваційну діяльність в нашій країні. Досліджено проблему впливу війни в Україні на інвестиційно-інноваційну активність в державі. Запропоновано заходи підвищення ефективності державного регулювання інвестиційних та інноваційних процесів в Україні, формування стимулюючої та активної державної інвестиційно-інноваційної політики за рахунок механізмів пільгового кредитування, державних гарантій залучення інвестицій, удосконалення законодавчої бази та усунення колізій чинного законодавства, що регулює інвестиційно-інноваційні процеси в країні.

Ключові слова: інвестиції, інноваційна активність, валовий внутрішній продукт, промислове підприємство, інноваційні витрати, Глобальний індекс інновацій.

Радинський С., Колінець Л. Активізація інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств на сучасному етапі. Соціально-економічні проблеми і держава. 2023. Вип.2 (29). С. 102-110. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23rsvnse.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Війна, розпочата рф проти України, внесла значні негативні зміни в економічну політику, а також виробничий, інфраструктурний і соціальний розвиток суб'єктів господарювання нашої країни. Знищення виробничої та соціальної інфраструктури, згорання економічних зв'язків і процесів на промислових підприємствах країни через проведення бойових дій у південних, центральних та східних областях України обумовило відтік капіталу та значне зниження інноваційної активності промислових підприємств у відзначених регіонах та країні в цілому. В подальшому, післявоєнне відновлення економічних процесів в Україні передбачає активізацію залучення інвестиційного капіталу та створення стимулюючих механізмів для активного впровадження інноваційної діяльності та інноваційних процесів. На наш погляд, саме залучення інвестицій та впровадження інновацій дадуть можливість екстенсивного відновлення економіки України та активізують процеси, пов'язані із налагодженням ефективних комунікацій між суб'єктами господарювання, які були втрачені в період війни. Безпосередньо, дослідження сучасних інвестиційних та інноваційних процесів в Україні, а також визначення механізмів активізації інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств є досить актуальними та потребують детального вивчення.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженнями ролі та значення активізації інвестиційно-інноваційних процесів в діяльності промислових підприємств України займалося доволі широке коло науковців, зокрема, важливими є праці О. Алейнікова, О. Амоши, Г. Андрощука, А. Андрюшка, І. Бланка, М. Герасимчука, Ж. Говорухи, А. Касича, Г. Кульнева, С. Ковальчук, Л. Федулова, Є. Лазарева, Ю. Шипуліної та інших. У своїх працях автори акцентують увагу на поточний стан інвестиційно-інноваційної активності, відзначають основні проблеми та пріоритети розвитку інвестиційно-інноваційної сфери в діяльності промислових підприємств України.

Як свідчать проведені наукові дослідження, ще до повномасштабного вторгнення рф в Україну інвестиційна активність та інноваційна діяльність поступово згорталася, що було обумовлено стихійністю даних процесів, оскільки ключові механізми активізації інвестиційно-інноваційної діяльності продовжували концентруватись в групі галузей, чия конкурентоспроможність переважно залежала від використання екстенсивних факторів виробництва, вимагає відносно невисокого рівня інноваційної активності та ґрунтується на експорті сировини і продукції нижчих виробничих ланок. Відповідно, важливим є структурна післявоєнна перебудова економіки України в аспекті налагодження ефективної системи управління, забезпечивши ефективну взаємодію державних органів влади, промислових підприємств та закладів освіти і науки. Зазначене, в узагальненні, дасть можливість активізації інвестиційно-інноваційних процесів на промислових підприємствах у сучасних умовах.

3. Постановка завдання.

Метою статті є комплексне дослідження сучасного стану інвестиційно-інноваційної активності промислових підприємств в Україні, а також визначення основних проблем та перспектив активізації інвестиційно-інноваційної діяльності в умовах післявоєнного відновлення економічних процесів в Україні.

4. Виклад основного матеріалу.

Акцентуючи увагу на інвестиційно-інноваційну активність необхідно відмітити, що її поживлення обумовлює розвиток економічних процесів на окремо взятій території, регіоні та країні в цілому. На наш погляд, в більшості, інвестиції розглядають в синергії із інноваціями, оскільки виступають одним із найбільш ефективних чинників структурних змін та перетворень на промислових підприємствах, а, як наслідок, в національній економіці країни в цілому. Післявоєнні зміни та структурні зрушення в національній економіці передбачають вирішення поточних завдань із оновлення основного капіталу та покращенням якісних показників інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях. Економічне зростання не можливо досягти без ефективного залучення інвестиційних ресурсів.

Перш за все, оцінимо основні тенденції інвестиційної активності в Україні, результати дослідження представимо у таблиці 1.

Таблиця 1 Динаміка валового внутрішнього продукту та розміру капітальних інвестицій в Україні за період 2017-2022 рр.

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ВВП, млрд грн	2981227	3560596	3977198	4222026	5459574	5191028
ВВП у % до попереднього періоду	*	19,43%	11,70%	6,16%	29,31%	-4,92%
Капітальні інвестиції (фактична вартість), млн грн	448461,5	578726,4	623978,9	508217	673899,3	409785,3
Капітальні інвестиції у % до попереднього періоду	*	29,05%	7,82%	-18,55%	32,60%	-39,19%
Капітальні інвестиції у % до ВВП	15,04%	16,25%	15,69%	12,04%	12,34%	7,89%

Джерело: складено авторами на основі [1-2]

Результати проведеного дослідження засвідчують тенденції до зростання розміру інвестицій та підвищення інвестиційної активності промислових підприємств України за період 2017-2019 рр., що обумовлено економічними зрушеннями та зростанням економічних процесів в нашій країні. Розмір капітальних інвестицій зростає із 448,9 млрд. грн. у 2017 році до рівня 624 млрд. грн. у 2019 році, в подальшому через наслідки COVID-19 та війни в Україні постерігається зниження показника на 18,55% до значення 508,3 млрд. грн. у 2020 році та на 39,19% до рівня 409,8 млрд. грн. у 2022 році.

Аналізуючи динаміку та прогнозний тренд інвестиційної активності в Україні, слід відмітити, що якщо така динаміка збережеться розмір надходження капітальних інвестицій значно знижуватиметься, що відображено на рис. 1.

Знижується інвестиційна активність у порівнянні із виробленим ВВП в Україні, зокрема найвище значення співвідношення капітальних інвестицій до ВВП було у 2018 році і становило 16,25%, а найнижче значення спостерігалось у звітному 2022 році, коли інвестиції становили 7,84% обсягу ВВП. Таким чином, військова агресія щодо України стала значним бар'єром для повноцінного залучення та подальшого використання капіталу, що відобразилося на тенденціях інвестиційної активності в нашій країні. Негативною тенденцією є зниження міжнародних (іноземних) інвестицій в національну економіку України (таблиця 2).

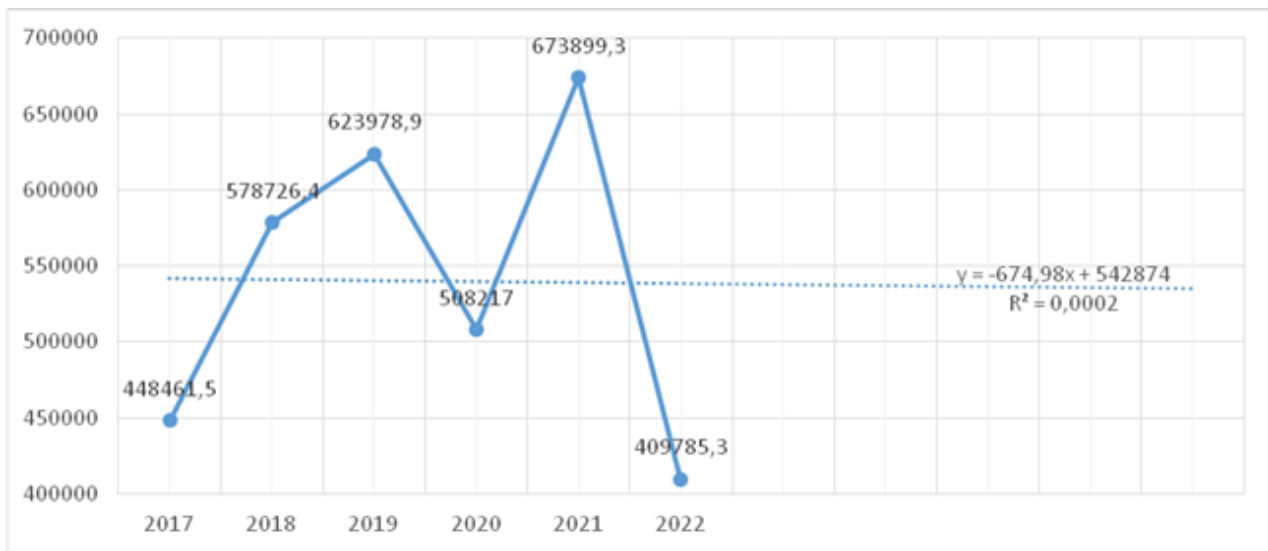

Рис.1. Динаміка та прогноз надходження капітальних інвестицій в Україні за період 2017-2027 (прогноз) рр.

Джерело: складено авторами на основі [1-2]

Таблиця 2 Іноземні інвестиції в Україну та з України за період 2017-2023 рр.

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ПІІ в економіку України, млн. дол. США	3692	4455	5860	-868	6687	1152	1179
Динаміка		20,67	31,54	-114,81	-870,39	-82,77	2,34
ПІІ з економіки України, млн. дол.США	8	-5	642	82	-198	529	36
Динаміка		-162,5	-12940	-87,23	-341,46	-367,17	-93,19
Сальдо ПІІ, млн. дол.США	3684	4460	5218	-950	6885	623	1143
Динаміка		21,06	17	-118,21	-824,74	-90,95	83,47

Джерело: складено авторами на основі [3]

Результати аналізу засвідчують різке зниження іноземної інвестиційної активності, щодо вкладення нерезидентами в національну економіку України, зокрема спостерігається приріст показників протягом періодів 2017-2019 рр. до 5860 млн. дол. США та у 2021 році до рівня 6687 млн. дол. США. В інших періодах спостерігається низька інвестиційна активність. Так, пік інвестиційної активності припадає на 2021 рік коли обсяг інвестицій вкладених в економіку нашої країни становив 6687 млн. дол. США, проте в подальшому через військову агресію спостерігається значне зниження іноземних інвестицій, зокрема у 2022 році значення показника складало 1152 млн. дол. США та 1179 млн. дол. США (на 1.09.2023 року). Слід відмітити, що у 2022 році перевищення прямих іноземних інвестицій в Україну над з України склало усього 31 млн. дол. США, що свідчило про небажання іноземних інвесторів вкладати свої статки до економіки країни, яка перебуває у стані війни.

Практика функціонування промислових підприємств та залучення іноземного капіталу в економіку України акцентує увагу на основних проблемах, котрі знижують інвестиційну активність (рис.2).

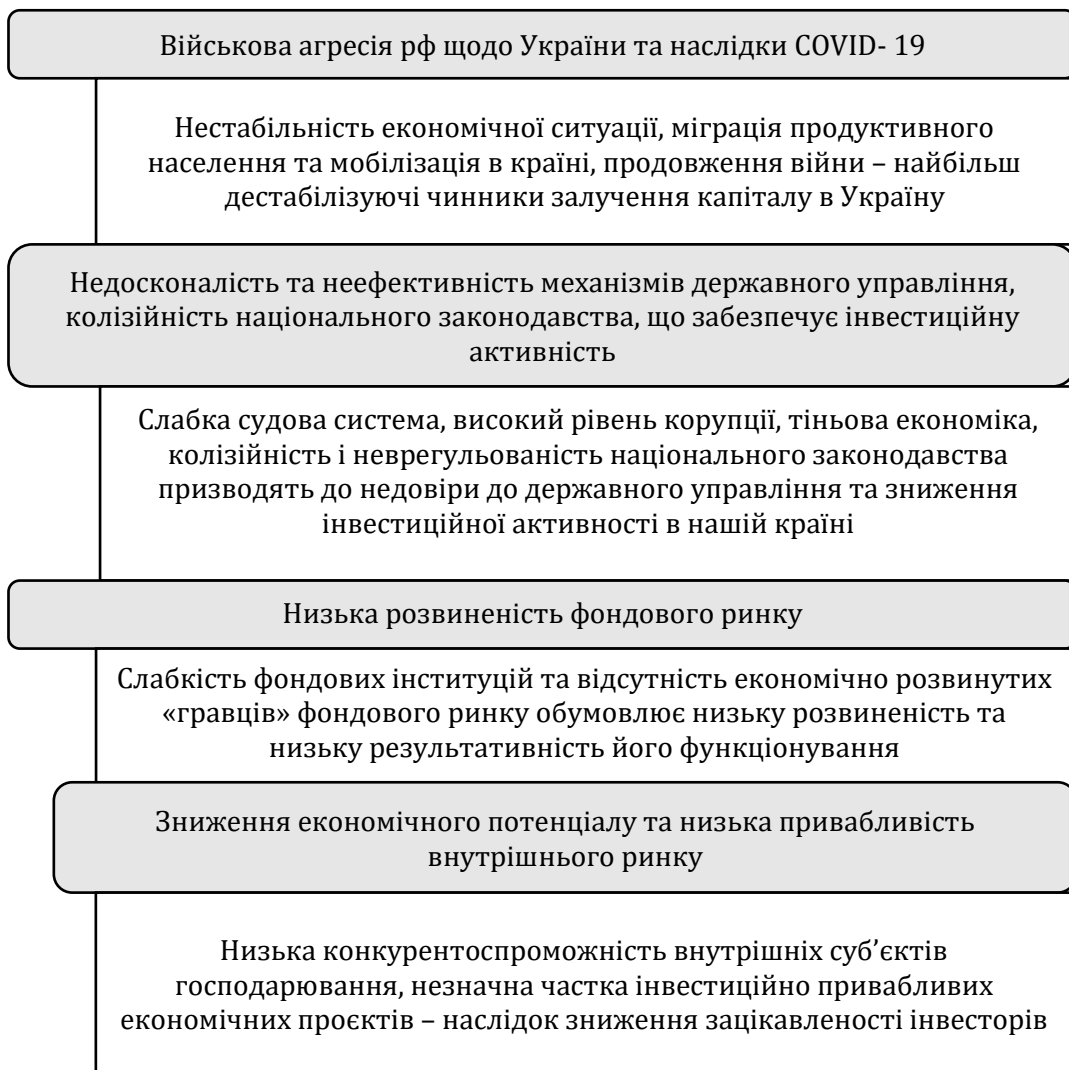

Рис. 2. Чинники низької інвестиційної активності в Україні

Джерело: самостійна розробка авторів

На нашу думку, саме дані дестабілізуючі чинники обумовлюють зниження інвестиційної, і, як наслідок, й інноваційної активності промислових підприємств в Україні. Зазначене засвідчують дані, представлені у таблиці 3.

Таблиця 3 Інноваційна активність промислових підприємств в Україні за період 2017-2023 рр.						
Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Кількість інноваційно активних промислових підприємств, од.	759	777	782	808	756	611
Витрати на інновації промислових підприємств, млн грн	9117,5	12180,1	14220,9	14406,9	13942,1	11095,7
Кількість промислових підприємств, що впроваджувати інновації (продукцію та/або технологічні процеси), од.	672	739	687	717	692	597
Кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промислових підприємств, од.	2387	3843	2148	4066	2947	2112
Обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг), млн грн	17714,2	24861,1	32264,9	47526,2	37903,2	28704,2

Джерело: складено авторами на основі [4-5]

Як бачимо, інноваційна активність промислових підприємств України у період 2017-2023 рр. корелюється із активним залученням інвестиційного ресурсу, адже саме інвестиції виступають основою для продукування та реалізації інноваційних ідей.

Найбільше зниження інноваційної активності спостерігалось протягом 2020-2022 рр. і зумовлено наслідками COVID-19 та війною в Україні. Протягом досліджуваного періоду знижуються витрати на інноваційну діяльність, при чому в більшості фінансування інноваційного розвитку відбувається за рахунок наявного власного капіталу; спостерігається зниження кількості інноваційно активних підприємств; обсягу інноваційної продукції та кількості упровадженої інноваційної продукції та послуг.

Дисбаланс в інноваційній активності та інноваційному розвитку в нашій країні засвідчує низьке місце України в Глобальному індексі інновацій, зокрема у 2017 році Україна займала 50 місце у рейтингу серед 128 країн світу, проте у 2022 році рейтингова позиція країни знизилася до 57 місця серед 132 країн світу, що представлено у таблиці 4.

Таблиця 4 Місце України у Глобальному індексі інновацій за період 2017-2022 рр.

Показник	Ранг					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
GII	50	43	47	45	49	57
Інноваційні ресурси	77	75	82	71	76	77
Результати інновацій	40	35	36	37	37	35
Інститути	101	107	96	93	91	97
Людський капітал і дослідження	41	43	51	39	44	49
Інфраструктура	90	89	97	94	94	92
Розвиток ринку	81	89	90	99	88	102
Розвиток бізнесу	51	46	47	54	53	48
Результати знань та технологій	32	27	28	25	33	36
Результати креативної діяльності	49	45	42	44	48	63

Джерело: складено автором на основі [6]

Викладене вище засвідчує необхідність активізації інноваційної діяльності Україною загалом, та особливо за рахунок активізації показника результатів знань та технологій, результатів креативної діяльності, розвитку ринку, більш ефективного використання людського капіталу та досліджень, розвитку інститутів, котрі відповідають за інноваційну активність в Україні.

Порівняно низький рівень інноваційної діяльності промислових підприємств та її інвестування є наслідком ряду внутрішньоекономічних процесів, зокрема: війна; наслідки впливу COVID-19; наявна в країні невдала економічна кон'юнктура, що не стимулює розвиток інновацій; недостатній обсяг заощаджень фізичних та юридичних осіб для здійснення інвестування у інноваційну діяльність; відсутність ефективних державних інвестицій для активізації інноваційної діяльності; висока енергоємність та значна енергозатратність виробництва валового внутрішнього продукту в країні; неефективність наявної нормативно-правової бази, що регулює інвестиційно-інноваційну діяльність в країні; низькі темпи використання нових інноваційних технологій; нерозвиненість інноваційної інфраструктури в країні; низька активність вітчизняних інноваційних підприємств; відсутність активних заходів стимулювання розробки та реалізації інноваційних проектів; відсутність дешевих кредитів фінансово-банківських установ для фінансування інноваційної діяльності.

Поряд із зазначеним найбільш значним чинником, який блокує розвиток та активізацію інноваційно-інвестиційної діяльності в країні є значні витрати та висока вартість формування і реалізації інноваційних проектів, що супроводжується значними ризиками інноваційної діяльності. В сучасних кризових умовах господарювання,

суб'єкти підприємництва не готові нести можливі значні втрати та ризики для реалізації інноваційної діяльності [7, с. 60].

Таким чином, активізація інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні обумовлює необхідність нівелювання даних негативних чинників та акцентування уваги на розвиток внутрішньо економічних процесів в Україні. Зокрема, пропонується реалізувати ефективну взаємодію усіх складових науково-технічного розвитку підприємств, їх збалансованості та пропорційності, забезпечення високих темпів інноваційного розвитку необхідними інвестиційними ресурсами та підвищення ефективності використання коштів, вкладених у процес їх розширеного відтворення. Важливим є розробка та реалізації механізмів стимулювання інвестиційно-інноваційної активності промислових підприємств (матеріальні та нематеріальні стимули). Підвищення ефективності державного регулювання інвестиційних та інноваційних процесів в Україні, формування стимулюючої та активної державної інвестиційно-інноваційної політики (механізми пільгового кредитування, державні гарантії залучення інвестицій, удосконалення законодавчої бази та усунення колізій чинного законодавства, що регулює інвестиційно-інноваційні процеси в країні).

5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Отже, проведений аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні засвідчив негативну динаміку даних процесів, що, перш за все, обумовлено війною нашої країни. Наслідки війни обумовили значний відтік капіталу через ризики подальшого протікання військових подій, та, відповідно, згорання програм інноваційного розвитку промислових підприємств. Також, негативним є відсутність сформованої системи державного управління та стимулювання інвестиційно-інноваційного розвитку, що впливає на взаємодію в контексті залучення капіталу та нівелює інноваційну активність в Україні. Після закінчення війни в Україні необхідно безпосередньо звернути увагу на зазначений аспект та значно підвищити ефективність державного управління інвестиційно-інноваційною діяльністю, а також стимулювати створення та реалізацію ефективних інноваційних проєктів для залучення широкого кола внутрішніх та іноземних інвесторів.

Author details (in English)

ACTIVATION OF INNOVATIVE AND INVESTMENT ACTIVITIES OF INDUSTRIAL ENTERPRISES AT THE CURRENT STAGE

Sergii RADYNSKYI

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
46001, Ternopil, 56 Ruska Street, Ukraine
e-mail: srv2011@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

Lesya KOLINETS

Vilnius Gediminas Technical University,
Vilnius, Lithuania, Sauletekio al. 11, LT-10223
e-mail: lesya.kolinets@vilniustech.lt
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7005-0519>

Abstract. *Peculiarities of the industrial enterprises' investment and innovation activities implementation in Ukraine are examined. A comprehensive analysis of the investment and innovation processes development in Ukraine is carried out. In particular, the dynamics of capital investments and their relationship with Ukraine's GDP as well as foreign direct investment into the economy of Ukraine are analyzed. An analysis of innovative activity in Ukraine is carried out. In particular, the dynamics of indicators characterizing innovative activity (the number of innovatively active industrial enterprises, expenditures on innovations of industrial enterprises, the number of industrial enterprises introducing innovations (products and/or technological processes), the number of introduced innovative products (goods, services) of industrial enterprises, the volume of innovative industrial products (goods, services) sold are studied. The main factors affecting the innovation and investment activity of industrial enterprises at the present stage, in particular, military aggression, imperfection and ineffectiveness of state regulatory mechanisms, low development of the stock market, decrease in economic potential are identified. Ukraine's place in the Global Innovation Index for the period 2017-2022 is analyzed.*

The main problems that have a significant impact on investment activity and innovative activity in our

country are identified. The problem of the impact of the war in Ukraine on investment and innovation activity in the country is studied. Measures to increase the effectiveness of state regulation of investment and innovation processes in Ukraine, the formation of a stimulating and active state investment and innovation policy through preferential lending mechanisms, state guarantees of investment attraction, improvement of the legal framework and elimination of conflicts in the current legislation regulating investment and innovation processes in the country are proposed.

Key words: investment, innovation activity, gross domestic product, industrial enterprise, innovation costs, Global Innovation Index.

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23rsvnse.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Radynskyi, S. & Kolinets, L. (2023) Activation of innovative and investment activities of industrial enterprises at the current stage. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol. 29, no. 2, pp. 102-110. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23rsvnse.pdf>

Використана література:

1. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2017–2022 роки. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 1.09.2023).
2. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за видами економічної діяльності у січні-грудні 2022 року. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 1.09.2023 р.).
3. Прямі іноземні інвестиції в Україну. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення 2.09.2023 р.).
4. Вернер І. Є. Статистичний щорічник України за 2020 рік. Київ: Державна служба статистики України, 2021. 455 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/11/Yearbook_2020.pdf (дата звернення 2.09.2023 р.)
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 2.09.2023 р.)
6. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii#reports> (дата звернення 2.09.2022)
7. Радинський С. В., Краузе О. І. Активізація інноваційно-інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2016. Вип. 2 (15). С. 55-61.

References

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2022). Kapitalni investytsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti za 2010–2022 roky [Capital investments by types of economic activity for 2010-2022]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 1 September 2023) [in Ukrainian]
2. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2022). Kapitalni investytsii za dzherelamy finansuvannia za vydamy ekonomichnoi diialnosti u sichni-hrudni 2021 roku [Capital investments by sources of financing by types of economic activity in January-December

- 2022]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 1 September 2023). [in Ukrainian]
3. Minfin (2022). Priami inozemni investytsii v Ukrainu [Direct foreign investments in Ukraine]. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (accessed 2 September 2023). [in Ukrainian]
 4. Verner, I. E. (2021). Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy 2020 [Statistical Yearbook of Ukraine 2020]. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine, State Enterprise «Derjanalitinform». Retrieved from https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/11/Yearbook_2020.pdf (accessed 2 September 2023). [in Ukrainian].
 5. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [Elektronnij resurs]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 2 September 2023). [in Ukrainian]
 6. Global Innovation Index [Elektronnij resurs]. Rezhim dostupu: <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii#reports> (accessed 2 September 2023). [in Ukrainian].
 7. Radynskiy, S. V., Krauze, O. I. (2016). Aktyvizatsiia innovatsiino-investytsiinoi diialnosti vitchyznianskykh pidpriemstv [Enhancing of innovation and investment activity of domestic enterprises]. *Social'no-ekonomichni Problemi i Derzhava*. 15 (2), 55-61. (accessed 2 September 2023). [in Ukrainian].

© 2023 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

